

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Tom N. Pedersen, 5557 2119

Vår dato
30.03.2016
Dykkar dato

Vår referanse
2016/2395 542.1
Dykkar referanse

Engesund Fiskeoppdrett AS
Postboks 64
5419 Fitjar

Avslag på søknad frå Engesund Fiskeoppdrett AS om utviding av MTB på lokaliteten Ådnekvamme i Masfjorden

Fylkesmannen avslår søknad frå Engesund Fiskeoppdrett AS om auke i produksjon av laks og aure på lokaliteten Ådnekvamme i Masfjorden. Avslaget er gitt i medhald av forureiningslova § 11.

Fylkesmannen har ingen merknad til søknad om flytting av anlegget innafor området som er sett av til akvakultur i kommuneplanen for Masfjorden kommune.

Utsleppsløyvet frå 11. desember 2012 blir forlenga med to år og blir gyldig ut 2018.

Vi viser til søknad frå Engesund Fiskeoppdrett AS datert 19. februar 2016 og oversendt frå Hordaland fylkeskommune den 22. februar 2016.

Engesund Fiskeoppdrett AS søker å få omgjort det mellombelse utsleppsløyvet frå 11. desember 2012 til permanent løyve, utviding av produksjonen frå 780 tonn MTB til 1.560 tonn MTB. Det blir og søkt om utskifting av anlegg og flytting av anlegget om lag 150 meter mot sør sør-vest. Flytting av anlegget skjer innafor AK-område som er sett av i kommuneplanen for Masfjorden kommune.

Bakgrunn for saka

Under handsaming av søknad frå Engesund Fiskeoppdrett AS om etablering av lokaliteten Ådnekvamme i 2012 skreiv vi om resipienten Masfjorden:

Lokaliteten Ådnekvamme ligg inne i Masfjorden, ein sterkt terskla fjord som på grunn av grunn terskel, smalt innløp og djupt fjordbasseng, har avgrensa resipientkapasitet. I samband med anna søknad er det gjort berekningar etter Fjordmiljømodellen som tilseier at det kan vere mogleg å drifte dei fem lokalitetane som er lokaliserte i Masfjorden i dag med den produksjonen som er på anlegga no. Det er knytt usikkerheit til kor stor produksjon som vil vere på lokalitetane i framtida. Fylkesmannen finn det difor rett å gje dette løyvet som eit mellombels løyve. Innan 2016 vil kunnskaps- og erfaringsgrunnlaget vere betra, både med resipientundersøkingar og driftserfaringar frå anlegga.

Masfjorden vil bli følgt opp med overvaking både etter vassforskrifta og som pålegg om resipientundersøking på dei oppdrettsanlegga som ligg i fjorden. Fylkesmannen

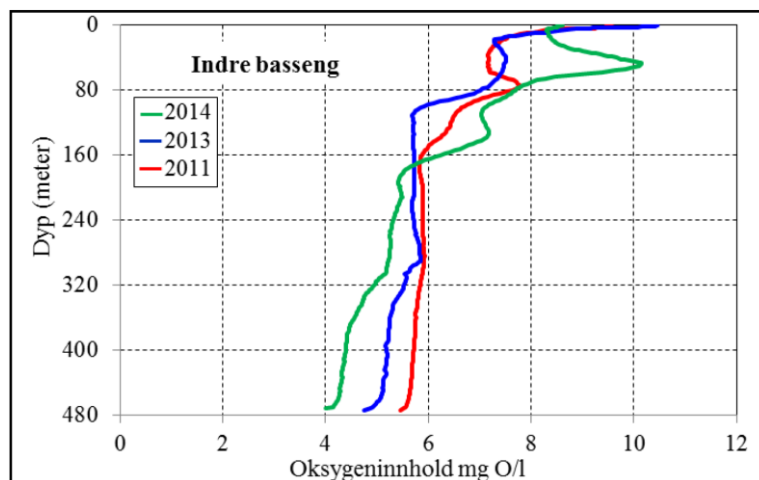
ser det som tenleg at oppdrettarane i Masfjorden koordinerer resipientundersøkingane heller enn at det blir gjort ei undersøking for kvart anlegg. Fylkesmannen kjem attende til saka og tek på seg koordineringa av MOM C – undersøkingane i Masfjorden.

Rapportar frå straummåling på lokaliteten syner at det er tilstrekkeleg straum på lokaliteten. Rapportane syner eit noko uvanleg straummønster på lokaliteten med ulik straumretning i overflata og på botnen. Botnstraum på lokaliteten med 1,7 cm/sek er svak, men straumen er svært retningsstabil med Neumannfaktor på 0,997. Dette er ei uvanleg måling og målefeil bør ikkje utelukkast.

Utviklinga i resipienten Masfjorden sidan 2012

Sidan 2012 er det blitt gjort fleire MOM C-granskingar i Masfjorden. Felles for granskingane i denne terskelfjorden er at trenden for oksygenivået i botnvatnet har vore lågare verdiar år for år. Grensa for tilstandsklasse III – moderat -, går ved 120 meter inst i Masfjorden ved lokaliteten Smørdalen og ved 300 m djup ved lokalitetane Barlingebotten og Bergsvik som begge ligg i hovudbassenget. I det ytste bassenget, kor lokaliteten Ådnekvamme ligg, går grensa mot tilstandsklasse III heilt nede ved botnen på 290 meters djup. Oksygenivået i botnvatnet ved lokaliteten Smørdalen inst i Masfjorden var på MOM C-granskinga i 2014 i tilstandsklasse IV – dårleg.

Figur 1: Oksygenprofil i Masfjorden, henta frå MOM C-gransking ved lokalitetane Barlingebotten og Bergsvik. Klassifiseringsgrensa for god økologisk tilstand går ved 5 mg O₂/liter. Henta frå Rådgivende Biologer rapport nr 2019.

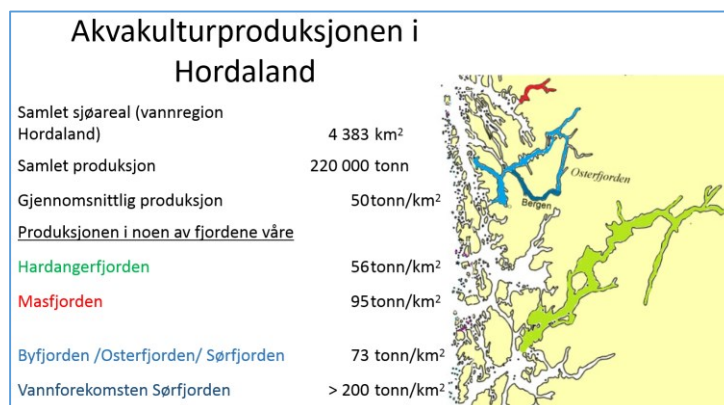
Årsaker til oksygensvikt

Synkende oksygenivå i terskelfjordbasseng skjer når oksygenforbruket i bassenget er større enn tilførsane av oksygen gjennom vassutskiftinga. Tilførsar av organisk materiale til bassengvatnet (djupare enn terskelnivå) fører til auka oksygenforbruk og følgjeleg lågare oksygenkonsentrasjon i vatnet. Oksygenforbruket er mogleg å berekne rimeleg nøyaktig, men vassutskiftinga over terskelen er ikkje mogleg å berekne nøyaktig. Klimatiske forhold er avgjerande for korleis vassutskiftinga blir gjennom året. I mange terskelfjordar er synkende oksygenivå og store variasjonar over tid naturlege fenomen.

Fjordsystema rundt Bergen har vore overvaka årleg jamleg i mange år. Det er laga lange tidsseriar som syner korleis temperaturen har endra seg siste 100 år. Når temperaturen går opp, går oksygeninnhaldet ned. Desse trendane ser ut til å blir forsterka inne i terskelfjordane.

Utviklinga med lågare oksygenivå i bassengvatnet ser vi tydeleg i fjordsystemet rundt Osterøy. Dette er samstundes område med intensiv akvakulturproduksjon.

Figur 2: Akvakulturproduksjon per arealeining i nokre fjordar og fjordområde i Hordaland. Produksjonstala er estimert ut frå tildelt MTB.

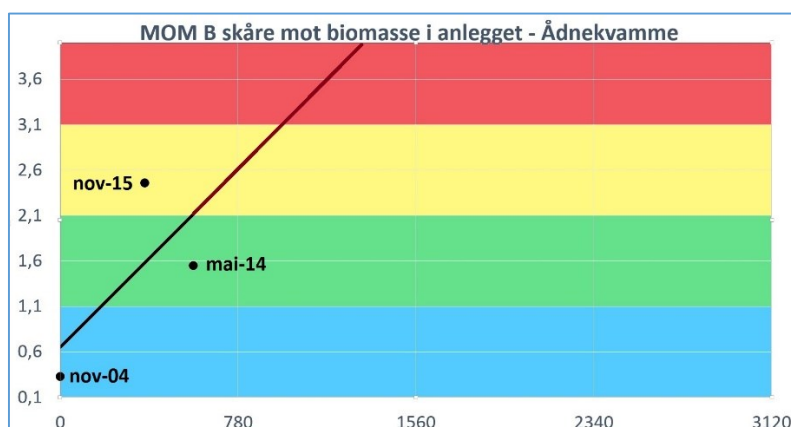

Samanlikna med dei andre fjordsystema er Masfjorden ei lita fjord, men produksjonen per km² er høgare enn i dei andre fjordane. I samband med søknader om etablering av lokalitetar og utviding av lokalitetar i Masfjorden i 2012, vart det sett krav om å gjere berekningar etter *Fjordmiljømodellen*. I følgje rapporten frå Rådgivende Biologer skulle det vere rom får å auke akvakulturproduksjonen i Masfjorden. Fylkesmannen sette som miljømål at oksygenivået i djupbassenget i Masfjorden skulle halde eit oksygenivå innafør tilstandsklasse II – god. Blior oksygenkonsentrasjonane lågare, kan det få konsekvensar for naturmangfaldet i fjorden.

Produksjonskapasitet på lokaliteten Ådnekvamme

Lokaliteten har vore i drift i kort tid, og det er berre gjort tre MOM B-granskingar. Resultata av desse tyder på at lokaliteten har avgrensa kapasitet til å tole utsleppa frå anlegget. Vi har få målepunkt å byggje på, men dei få målingane som er gjort gir ikkje grunnlag for å tru at det ikkje er utan risiko for å få uakseptabelt dårleg miljøtilstand om produksjonen på lokaliteten blir dobla frå 780 tonn til 1.560 tonn MTB.

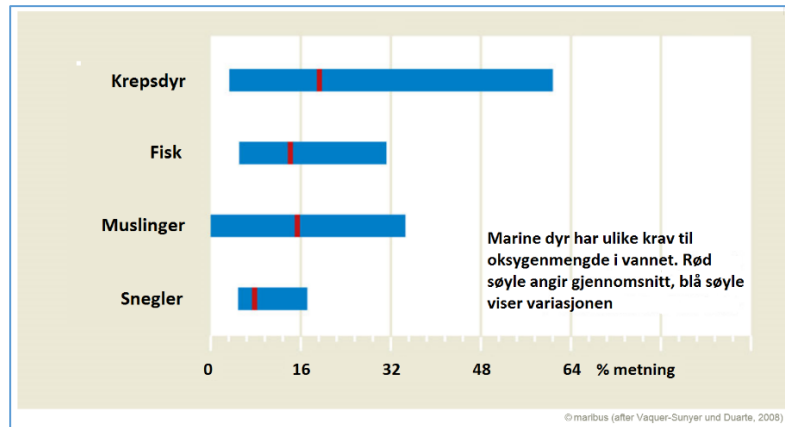
Figur 3: MOM B-historikk på lokaliteten Ådnekvamme. Brunfarga linje er forlenging av trenden for dei målingane som er gjort.

Naturmangfald

Kunnskapsgrunnlaget for denne avgjerda er straummålingar og MOM B- og MOM C-granskingar. Målingar syner negativ utvikling i oksygenivået i fjordbassenget. Om denne trenden held fram vil det får negative konsekvensar for naturmangfaldet i Masfjorden, jf. figur 4 som syner marine dyr sine krav til oksygenmengd i vatnet.

Figur 4: Konsekvensar av lågare oksygenmengd i vatnet. Det er stor skilnad mellom arter. Nokre artar av krepsdyr forsvinn sjølv om de ter nær 60 prosent oksygenmetning i vatnet.

Kunnskapen om naturmangfaldet i våre fjordsystem er avgrensa, noko som avspeglar seg i dei databasane vi har til rådvelde. Grunnlaget for denne avgjerda ligg i miljøgranskingar som er utførte i Masfjorden og blir vurdert som tilstrekkeleg, jf. naturmangfaldlova § 8.

Vi vurderer risiko for at miljøet skal bli negativt påverka av å auke akvakulturproduksjonen i Masfjorden til å vere tilstrekkeleg dokumentert. Alle konsekvensar for naturmangfaldet kan ikkje alltid dokumenterast på førehand, jf. føre-var-prinsippet i naturmangfaldlova § 9.

Den samla belastninga på resipienten Masfjorden vil auke om det blir dobling av produksjonen på Ådnekvamme, jf. naturmangfaldlova § 10. Resipientgranskingane har synt nedgang i oksygenmetning i djupvatnet.

Dersom det syner seg at det kan bli naudsynt å setje inn tiltak for å hindre eller avgrense skade på naturmangfaldet, skal kostnadene berast av tiltakshavar, jf. naturmangfaldlova § 11.

Engesund Fiskeoppdrett AS pliktar å ta i bruk miljøforvarlege teknikkar og driftsmetodar som er tilgjengelege for næringa i dag (BAT), jf. naturmangfaldlova § 12.

Konklusjon

Den negative utviklinga i oksygenivået i djupbassenget i Masfjorden gjer et det ikkje er tilrådeleg å auke akvakulturproduksjonen i fjorden. MOM B-granskingane på lokaliteten gir heller ikkje grunnlag for å auke produksjonen på lokaliteten Ådnekvamme. Fylkesmannen gir derfor avslag på søknad om å auke MTB på lokaliteten frå 780 tonn til 1.560 tonn.

Utsleppsløyvet til Engesund Fiskeoppdrett AS på lokaliteten Ådnekvamme vart gitt som eit tidsavgrensa løyve ut 2016. Vi skrev då: *Fylkesmannen finn det difor rett å gje dette løyvet som eit mellombels løyve. Innan 2016 vil kunnskaps- og erfaringsgrunnlaget vere betra, både med resipientundersøkingar og driftserfaringar frå anlegga.* Det vart den gong gjeve pålegg om månadlege oksygenmålingar ved anlegga i hovudbassenget i Masfjorden. Desse målingane kom ikkje i gong før denne vinteren, etter purring frå Fylkesmannen. Dei neste to åra med månadleg overvaking av oksygenivået i Masfjorden bør kunne gje det grunnlaget for å treffe avgjerd om akvakulturproduksjonen i Masfjorden er på eit nivå som ikkje fører til

uakseptable miljøpåverknad. I dag har vi vurdert det som rett at dei vurderingane må gjerast for alle anlegga i fjorden under eitt. På det grunnlaget forlenger vi det eksisterande mellombelse utsleppsløyvet løyvet med to år. Det blir då gjeldande ut 2018.

Fylkesmannen har ingen merknad til søknad om å flytte anlegget innafor areal sett av til akvakultur i arealdelen av kommuneplanen for Masfjorden.

Gebyr for sakshandsaming

Fylkesmannen tar sakshandsamingsgebyr for arbeidet med løyve. Reglane om gebyrinnkrevjing er gjeve i forureiningsforskrifta kapittel 39. Vi har plassert verksemda under gebyrsats 4 (lågaste sats), jf. forureiningsforskrifta § 39-4 om arbeid med nye løyver. Verksemda skal betale 21.500 kroner i gebyr for sakshandsaminga. Miljødirektoratet sender faktura.

Verksemda kan klage på vedtaket om gebyrsats til Miljødirektoratet innan 3 veker etter at dette brevet er motteke, jf. forureiningsforskrifta § 41-5. Ei eventuell klage bør vere grunngeven og skal sendast til Fylkesmannen i Hordaland. Ei eventuell klage fører ikkje automatisk til at vedtaket blir utsett. Verksemda må derfor betale det fastsette gebyret. Om Miljødirektoratet imøtekjem klagen, vil det overskytande beløpet bli refundert.

Klage

Partane i saka eller andre med rettsleg klageinteresse kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet, jf. forvaltningslova. Send klagen til Hordaland fylkeskommune innan tre veker etter at Hordaland fylkeskommune har fatta vedtak etter akvakulturlova.

Partane i saka har etter forvaltningslova §§ 18 og 19 rett til å sjå saksdokumenta. Fylkesmannen kan på førespurnad gi nærare opplysningar om sakshandsaminga.

Helsing

Kjell Kvingedal
miljøvernsjef

Tom N. Pedersen
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:			
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Masfjorden kommune	Austfjordvegen 2724	5981	MASFJORDNES
Hordaland fylkeskommune	Postboks 7900	5020	Bergen